Enderrock | Jordi Novell | Actualitzat el 13/02/2023 a les 09:45

Falsterbo plega dels escenaris en un concert nostàlgic

El grup d'Eduard Estivill, Montse Domènech i Jordi Marquillas va fer el seu darrer concert al Palau de la Música Catalana | El concert va ser enregistrat en àudio i vídeo, i serà editat discogràficament

Falsterbo | Juan Miguel Morales

El títol del darrer disc de **Falsterbo**, *Adéu Paf* (U98 Music, 2021) ja va ser premonitori. El grup va prometre fer una gira de comiat i plegar les ales del drac que els ha acompanyat al llarg de 55 anys de carrera. Ja fa més de mig segle que **Eduard Estivill** es va trobar amb **Joan Boix**, i van fundar un grup, **Eduard i Joan** -a la manera de **Juan y Junior** o **Simon and Garfunkel**- al qual se'ls va unir poc després el contrabaixista **Amadeu Bernadet**. El servei militar va provocar que el seu lloc l'acabés ocupant la **Montse Domènech**. El poble de la nòvia sueca de **Boix** va fer que el grup passés a denominar-se **Falsterbo**.

La missió de **Falsterbo** va ser des dels seus inicis la importació del cançoner folk nord-americà, i mantenint l'estètica de les cançons, va permetre que alguns dels millors adaptadors del país -**Isidor Marí**, **Joan Soler Amigó**, **Ramon Casajoana**,?- en traduís les lletres al català. D'aquesta manera, la feina de **Falsterbo** va aconseguir introduir en la memòria sentimental de bona part d'una generació cançons de **Dylan**, **Paxton**, **Donovan** o **Peter, Paul and Mary,** entre d'altres. Una feina a la qual van engrescar uns quants companys de viatge d'aquella aventura breu però intensa denominada **Grup de Folk**.

L'escenari escollit per al darrer concert de **Falsterbo** -que des de fa poc més d'una dècada va

incorporar el multiinstrumentista **Jordi Marquillas** al pinyol d'**Estivill** i **Domènech**-, va ser el Palau de la Música Catalana. Un marc, com s'acostuma a dir, incomparable, que va esgotar les localitats, i on van deixar-se veure cares familiars com les dels músics **Joan Manuel Serrat**, **Jordi Batiste**, **Jaume Arnella**, **Jordi Pujol** -l'entranyable-, **Max Sunyer**, **Lloll Bertran**, **Celdoni Fonoll**; o l'alcaldessa de Barcelona, **Ada Colau**, i els periodistes **Antoni Bassas** -molt participatiu-, **Vicent Sanchis**, **Queco Novell** i **Jordi Hurtado**.

Eduard Estivill acomiadant Falsterbo al Palau de la Müsica Catalana (12/02/2023). Foto: Juan Miguel Morales

Cal destacar la decisió del grup d'encarar la darrera gira amb un planter de músics de generacions més joves; especialment la configuració d'una secció rítmica femenina formada per la contrabaixista **Magalí Datzira** i la bateria **Glòria Maurell**. Amb elles, **Àlex Badia** (teclats) **Guillem Callejón** (guitarra i *pedal steel*) i el veterà guitarrista **Toni Xuclà**, que juntament amb **Marquillas** (violí, mandolina i guitarra) van signar l'arranjament dels temes i la direcció musical de l'espectacle. El quartet **Gema 4** també va acompanyar les veus dels 'falsterbos', actuant durant bona part del concert com un cor de luxe.

El concert va seguir la seqüència prevista, amb uns arranjaments que en tot moment van respectar el caràcter orgànic de les cançons, i van transportar l'audiència a finals de la dècada dels seixanta i principis de la dels setanta. Veritables himnes folk com "Embolica les penes" ("Pack Up Your Sorrows, de **Richard** i **Mimi Fariña**), "Ensenya els fills" (la preciosa "Teach Your Children" de **Crosby, Stills & Nash**), "Toca el sol" ("To Try for the Sun" de **Donovan**) -amb **Pep Bou** a les bombolles- o "Si em quedés mai cec" ("If My Eyes Were Blind", de **Mike Olney**) van sonar elegants de mans d'una formació que va sonar elegant i compacta, i ben acaronada pels colors que **Marquilas**, **Callejón** i **Xuclà** anaven donant a les cançons. Menció especial mereix la celebèrrima "L'estranya joguina" ("Marvelous Toy" de **Tom Paxton**), interpretada a dues guitarres i tres veus pels tres 'falsterbos', i que va convertir-se en una de les cançons més celebrades de la tarda.

Eduard Estivill va oficiar de mestre de cerimònies del concert; sovint frenant en excés el ritme del concert i invocant massa vegades la participació d'un públic que, més que voler formar part de l'espectacle, volia deixar-se endur per la nostàlgia de les cançons i l'emoció del comiat. La recta final del concert va incloure el clàssic de **Dylan** "El dia que el vaixell vindrà" ("When The Ship Comes in" inclòs a *Folk 5* (Als 4 Vents, 1975), la preciosa "Camí ral" -adaptació del "Country Roads" de **John Denver**- cantada per **Marquillas** i? com no? el gran final amb "Paf, el drac màgic".

Interpretació col·lectiva de "Paf, el drac màgic'. Foto: Juan Miguel Morales

Per a cantar per darrera vegada el clàssic de **Peter, Paul and Mary** a qui **Falsterbo** deu la fama, la formació va rodejar-se de les veus d'**Isidor Marí**, **Judit Neddermann**, **Beth**, **Pep Sala**, **Jonathan Argüelles**, **Paula Valls**, **Jofre Bardagí**, **Joan Masdéu**, **Laia Porta** i **Alidé Sans**, que va cantar una estrofa en aranès. Una interpretació coral coronada per l'única i extraordinària intervenció vocal en solitari de la jornada de **Magalí Datzira**, que va dur la cançó a una nova dimensió.

Poc més es podia demanar a un concert que una ronda de bisos amb "Què se n'ha fet d'aquelles flors" (el "Where Have All the Flowers Gone?" de **Pete Seeger**), la versió del "Moonshadow" de **Cat Stevens** batejada com "Ombra de lluna" ?coronada per un efectiu solo de mandolina?, i "Temps aspres", una adaptació d'**Isidor Marí** del clàssic "Hard Times Come Again No More" del compositor **Stephen Foster** ?el mateix de la popular "Oh, Susanna!"?. El concert es va cloure amb l'antimilitarista "Quan el sol es pon", una adaptació de **Joan Soler Amigó** de la cançó de **Peter, Paul and Mary** "Day Is Done", mentre just abans **Estivill** anunciava que el concert estava essent enregistrat en àudio i vídeo. L'ombra del drac sembla que s'estirarà durant algun temps més.